

Són plantes **herbàcies** o llenyoses, amb les **fulles** sovint dividides, amb estípules, i a vegades amb circells

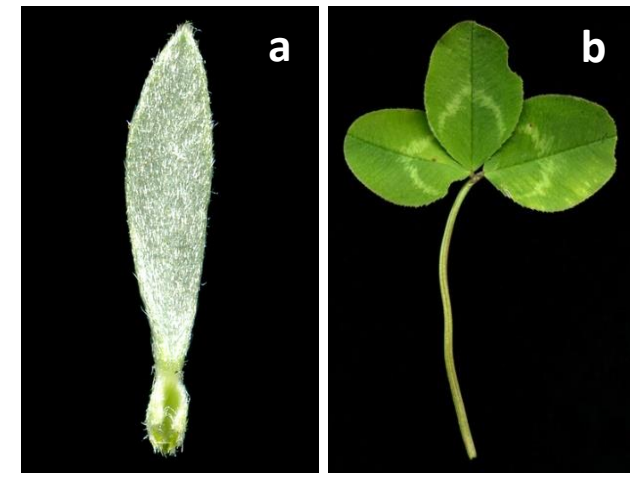
Presenten **flors** hermafrodites, entomògames i zigomorfes amb:

- Calze de 5 **sèpals** soldats.
- Corol·la de 5 **pètals** lliures disposats de forma característica tot fent una corol·la tipus papilionàcia (que recorda a una papallona): el pètal superior que és més gros i engloba els altres 4, rep el nom d'estendard, els 2 laterals anomenats ales i els 2 inferiors, un xic soldats, formen la carena.
- 9-10 **estams**, soldats pels filaments (= monadelfs); a vegades 9 soldats i 1 de lliure (= diadelfs); els estams són tancats dins la carena (els insectes cercant el nèctar els alliberen i s'embruten de pol·len).
- **Ovari** súper **unicarpelar**.

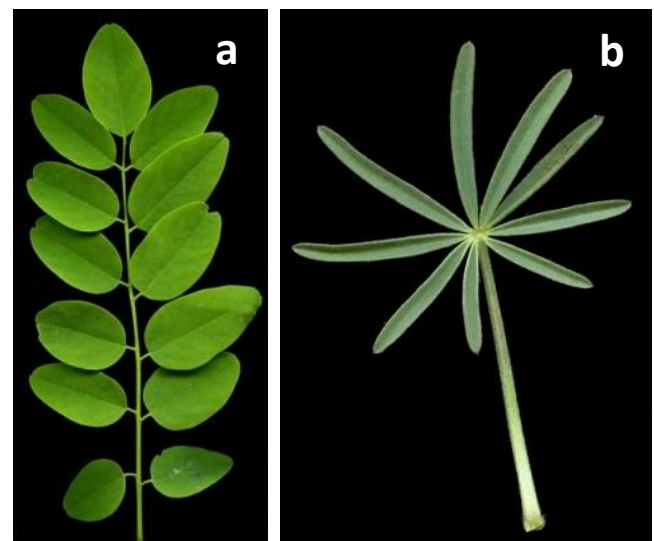
El **fruit** és en llegum (fruit sec dehiscent, polisperm i monocarpel·lar però que s'obra per dues sutures), més rarament núcules o laments.

A vegades s'agrupen amb les MIMOSÀCIES (flors actinomorfes i molts estams) i les CESALPINÀCIES (corol·la encara no del tot papilionàcia i estams lliures) per formar la família de les Lleguminoses. Amb aquestes plantes tenen en comú el tipus de fruit (el llegum) i la capacitat d'associar-se amb bacteris fixadors de nitrogen.

1a Fulles simples [a], trifoliolades [b] o aparentment nul·les [2](#)

1b Fulles pinnaticompostes [a] o palmaticompostes [b], no trifoliolades (de vegades reduïdes a 2 folíols, o bé les inferior simples) [7](#)

2a Arbust o mata amb espines [grup 1](#)

2b Planta no espinosa..... [3](#)

3a Fulles simples o aparentment nul·les [grup 2](#)

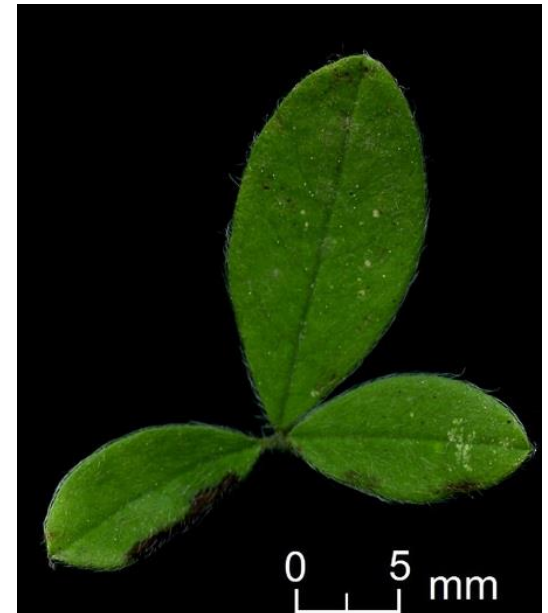
3b Fulles, almenys algunes, trifoliolades [4](#)

4a Folíols ± dentats [grup 3](#)

4b Folíols enters [5](#)

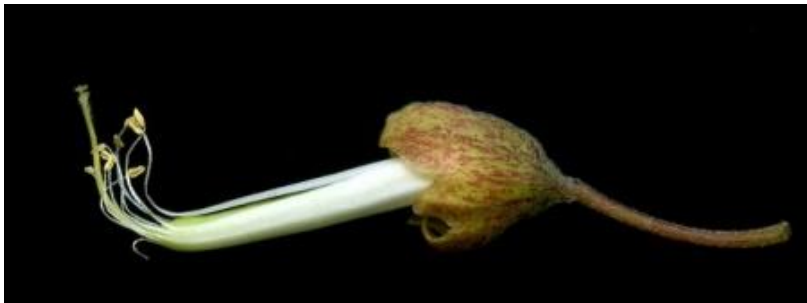

5a Estams lliures [Anagyris foetida](#)

5b Estams, almenys 9 d'ells, soldats per llurs filaments

..... [6](#)

6a Estams monadelfs (tots 10 soldats) ..
..... [grup 4](#)

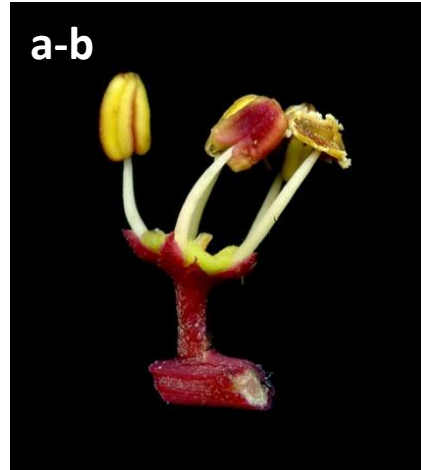

6b Estams diadelfs (9 filaments soldats,
1 de lliure) [grup 5](#)

7a Corol·la nul·la [a]; flors sovint unisexuals [b]; arbre perennifoli [c]

[Ceratonia siliqua](#)

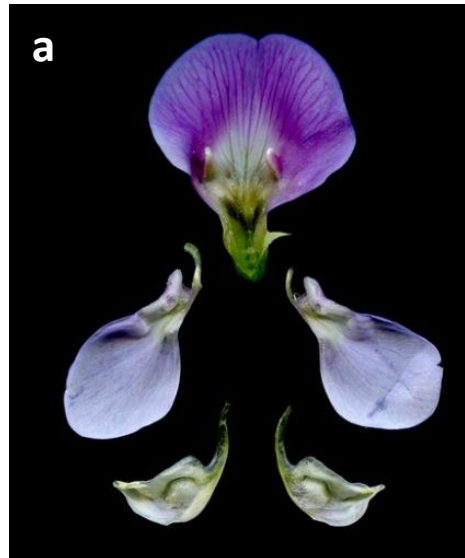
7b Corol·la amb 5 pètals (rarament 1 de sol) [a]; herba, arbust o arbre caducifoli [b] .. [8](#)

8a Un sol pètal (l'estendard) de color de violeta [Amorpha fruticosa](#)

8b Cinc pètals [a]; corol·la papilionàcia [b]..... [9](#)

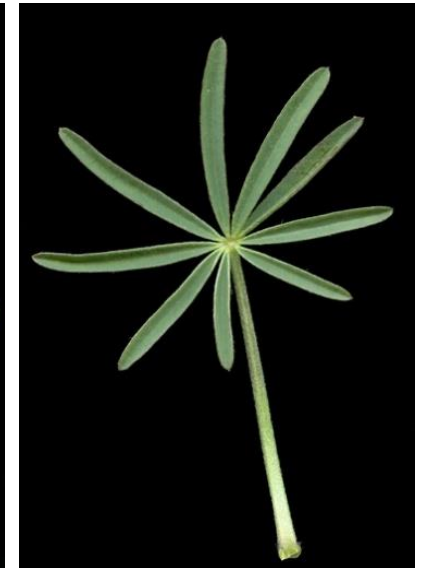

9a Fulles paripinnades, sovint terminades en circell o en apèndix espinós

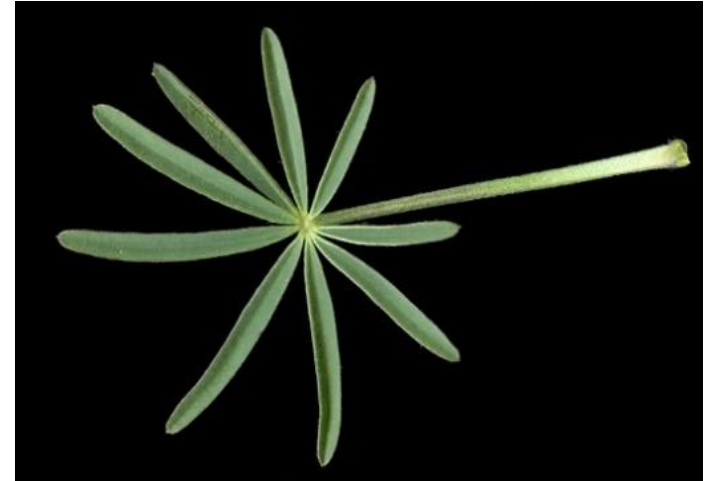
[Grup 6](#)

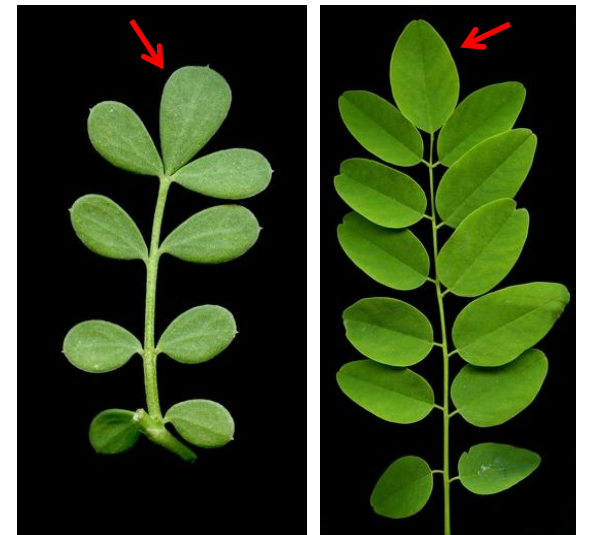
9b Fulles imparipinnades o digitades..... [10](#)

10a Fulles digitades [a] [11](#)

10b Fulles imparipinnades (amb un folíol terminal ben evident) [12](#)

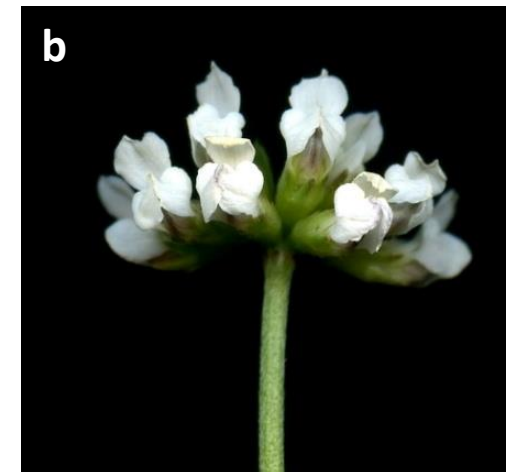

11a Fulles llargament peciolades, amb 5 folíols o més [a]; flors en raïms terminals [b]

..... [Lupinus](#)

11b Fulles subsèssils, amb 5 folíols [a]; flors en glomèrul [b] [Dorycnium](#)

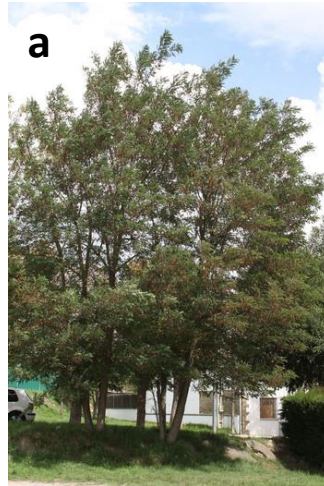
12a Llegum articulad, amb estrangulacions transversals que delimiten segments monosperms [grup 7](#)

12b Llegum no articulad [13](#)

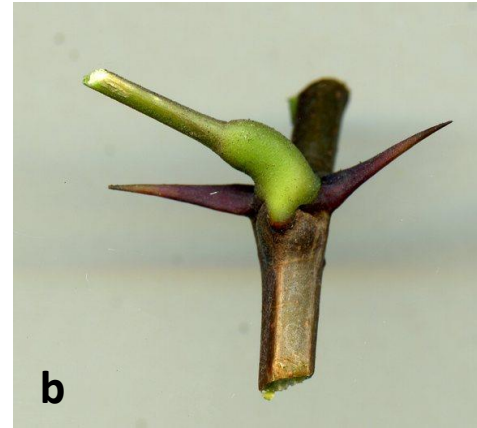
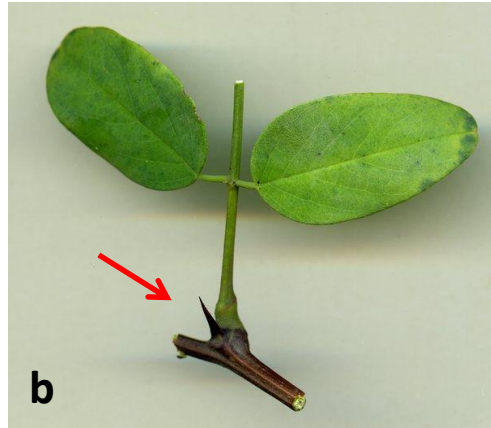
13a Arbre o arbust de branques llenyoses [a]; flors en raïm [b]..... [14](#)

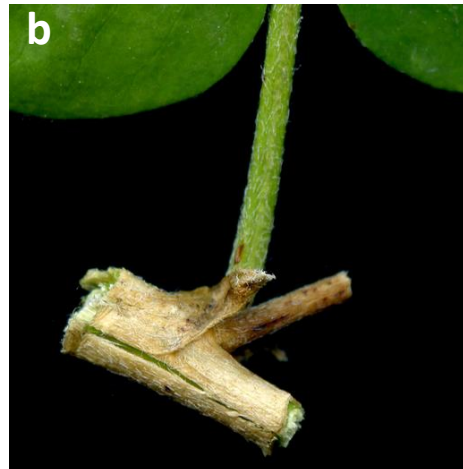
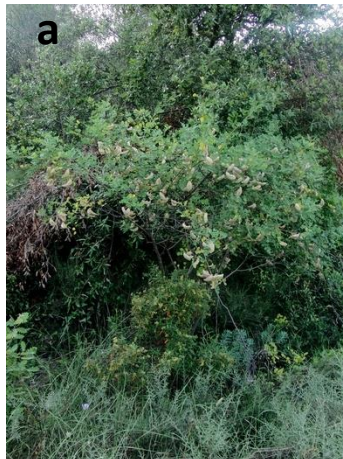
13b Planta herbàcia o mata lignificada solament a la base, de branques herbàcies [Grup 8](#)

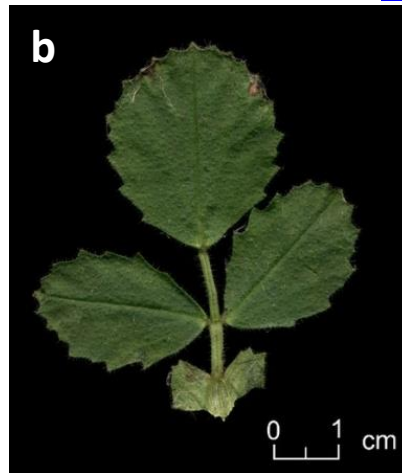
14a Arbre [a]; estípules espinoses [b]; flors blanques (o rosa) [c] [Robinia](#)

14b Arbust de flors grogues [a]; estípules no espinoses [b]; llegum molt inflat, vesiculós [c] [Colutea](#)

1a Flors blaves o de color de rosa [a]; fulles simples o compostes, denticulades o no [b] **2**

1b Flors grogues [a]; fulles no denticulades o nul·les [b] **3**

2a Fulles o folíols denticulats [a]; flors de color de rosa [b]; mata ± piloso-glandulosa, poc llenyosa, laxa [Ononis](#)

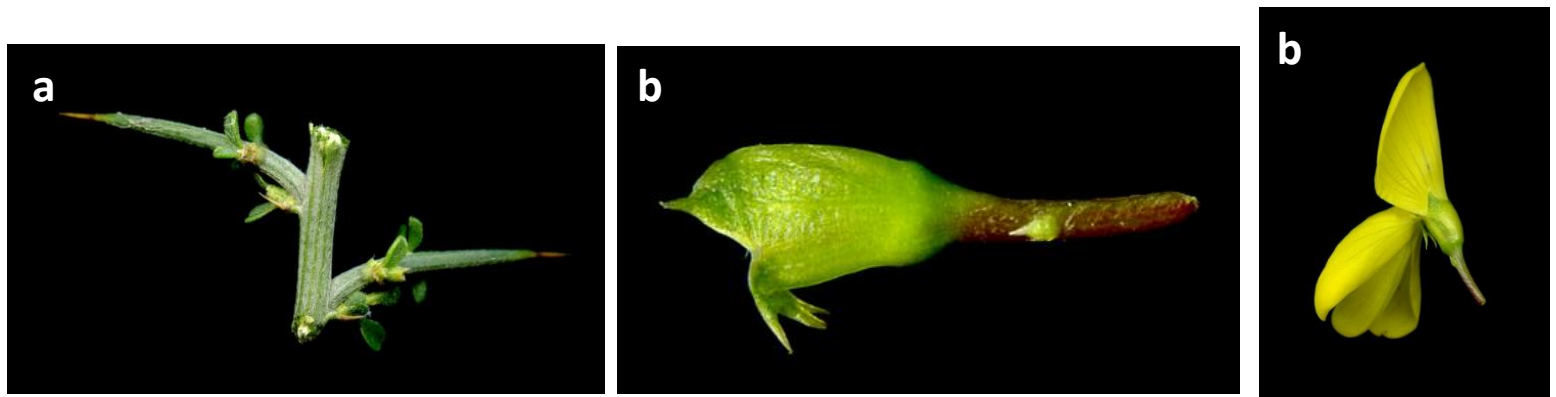
2b Fulles simples, en gran part oposades, no dentades [a]; flors blaves (rarament blanquinoses) [b]; mata que fa densos coixinets espinosos [c] [Erinacea anthyllis](#)

3a Fulles trifoliolades, ± llargament peciolades, amb els folíols obovats [a]; en obrir-se la flor, el calze es trenca transversalment i en resta només la part inferior en forma de copa [b]; flors grogues [c] [Calicotome spinosa](#)

3b Fulles nul·les, simples o trifoliades, en aquest darrer cas subsèssil o de forma diferent [a]; el calze roman sempre sencer [b]..... [4](#)

4a Calze groc, dividit fins a la base en 2 peces [a]; fulles simples o nul·les [b]; flor groga; [c] arbust densament espinós [d] [Ulex](#)

4b Calze netament tubulós a la base [a]; fulles simples trifoliades o nul·les [b] [Genista](#)

1a Tiges joves amplament alades, foliàcies 2

1b Tiges no amplament alades..... 3

2a Fulles terminades en circell [Lathyrus](#)

2b Fulles sense circell [Chamaespartium](#)

3a Herba anual..... 4

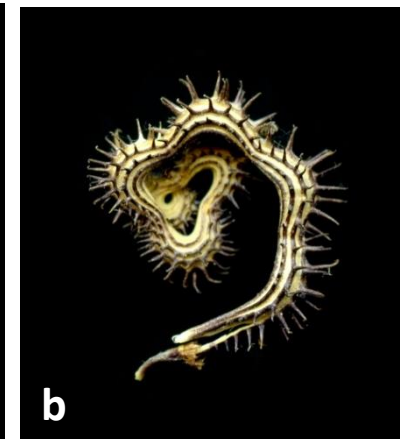
3b Arbust o mata llenyosa..... 5

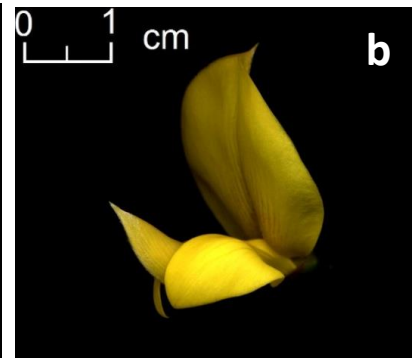
4a Fulles sèssils, triangulars o linears, graminoides [a]; llegum dehiscent, llis, comprimit, recte o poc arcuat [b] [Lathyrus](#)

4b Fulles atenuades en pecíol, obovato-oblongues [a]; llegum indehiscent, cobert d'agullons o de prominències, cilíndric, \pm cargolat en espiral [b] [Scorpiurus](#)

5a Calze obert per un costat, \pm unilabiat, escariós [a]; flors de 2-2,5 cm [b]; arbust subafil·le, sovint de més d' 1 m, amb tiges junciformes verdes, de 2,5-5 mm de diàmetre [c] [*Spartium junceum*](#)

5b Calze bilabiat o tubulós [a]; flors sovint més petites [b]; en general, tiges assimiladores més primes o mata més baixa [6](#)

6a Calze ± tubulós, amb 5 dents poc diferents entre elles [a]; llegum curt, ± inclòs dins el calze [b]; arbust baix, foliós, tomentós i gris [c] [Anthyllis](#)

6b Calze campanulat, bilabiat (un llavi amb 3 dents i l'altre amb 2) [a]; llegum exsert [b] [7](#)

7a Llegum ovoide o globulós, indehiscent [a]; flors de 4-8 mm [b] [Retama](#)

7b Llegum oblong, estret, dehiscent [a]; flors de 8-25 mm [b] [8](#)

8a Estil molt corbat, cargolat en espiral després de l'antesi [a]; llegum glabre, llargament ciliat al marge [b]; tiges assimiladores, verdes, d' 1-2(3) mm de diàmetre, amb costes prominents [c] [Sarothamnus](#)

8b Estil poc corbat, més curt [a]; llegum glabre o tot pilós [b]; tiges més gruixudes o amb solcs estrets o grisenques [c] [Genista](#)

1a Herba amb glàndules puntiformes negres molt abundants [a]; estams diadelfs [b]; raïms axil·lars de flors blanquinoses o \pm violàcies, amb bractèoles de 5 mm [c]

..... [Psoralea](#)

1b Planta no coberta de glàndules sèssils negres, però de vegades amb pilositat glandular [2](#)

2a Estams monadelfs [a]; planta generalment piloso-glandulosa (almenys a la summitat), sovint viscosa [b]; flors grogues o de color de rosa [c]

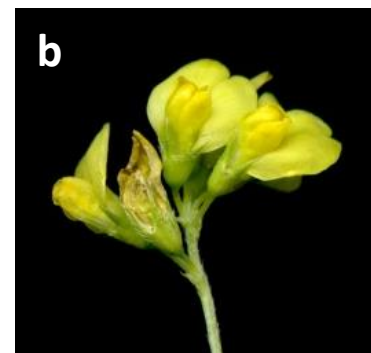
[Ononis](#)

2b Estams diadelfs [a]; planta no glandulosa o poc glandulosa [3](#)

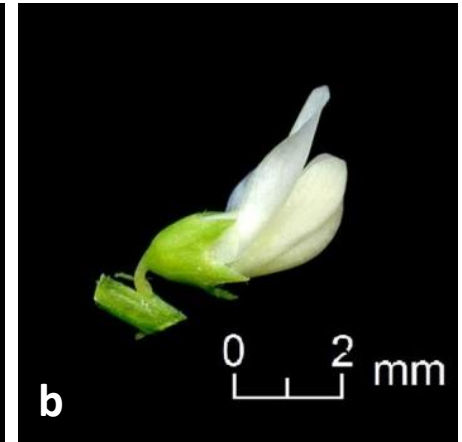
3a Llegum caragolat en espiral o en hèlix, sovint amb espines, més rarament falciforme o curt, curvato-reniforme [a]; flors grogues en petits glomèruls o bé solitàries [b] [Medicago](#)

3b Llegum recte o feblement arcuat, de vegades curt, ovoide [4](#)

4a Llegum ovoide o globós, clarament exsert i més llarg que el calze [a]; flors de 2-9 mm, grogues o blanques, disposades en raïm generalment allargat [b] [Melilotus](#)

4b Llegum oblong, o bé, si és ovoide o globós, inclòs dins el calze o cobert per la corol·la persistent; [a] flors en glomèruls, de vegades allargats, o solitàries [5](#)

5a Llegum poc o no gens més llarg que el calze, ovoide o oblong (rarament linear-oblong) [a]; flors grogues, blanques, de color de rosa, vermelles o brunes (flors blaves, planta flairosa: veure *Trigonella*), sovint reunides en glomèrul dens [Trifolium](#)

5b Llegum molt més llarg que el calze, linear o oblongo-linear [a] ; flors grogues, blanquinoses o blaves, ordinàriament no disposades en glomèrul dens [b]..... [6](#)

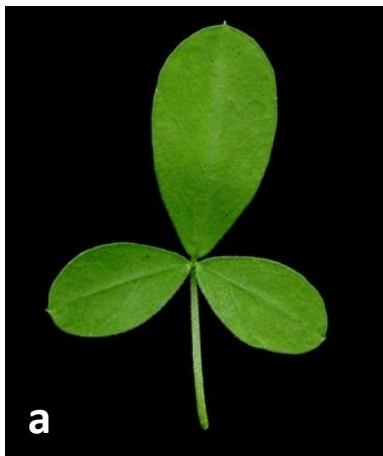
6a Inflorescència pedunculada, planta perenne [Medicago](#)

6b Inflorescència, o flor solitària, subsèssil; planta anual [Trigonella](#)

1a Folíol medial molt més gran que els laterals [a]; planta llenyosa [b] [2](#)

1b Folíols poc diferents els uns dels altres [3](#)

2a Arbust ± tomentós, grisenc [Anthyllis](#)

2b Arbust verd; folíols relativament poc diferents els uns dels altres [Genista](#)

3a Foliols suculents, oblongs [a]; mata llenyosa de flor rosa i inflorescència pilosoglandulosa [b] [Ononis](#)

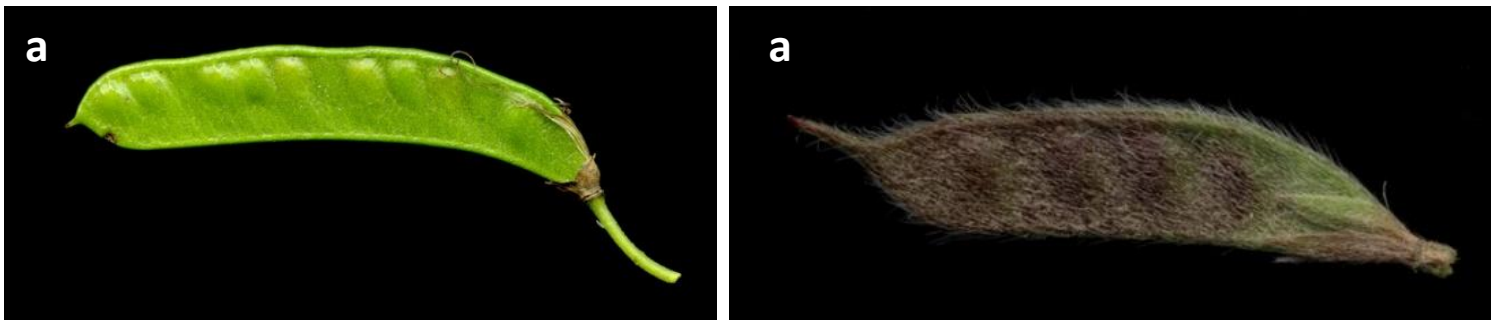
3b Foliols no suculents [4](#)

4a Llegum cobert de tubercles glandulosos [a]; arbust de branques blanquinoses i fulles verdes, glabrescents, petites, trifoliolades [b] [Adenocarpus](#)

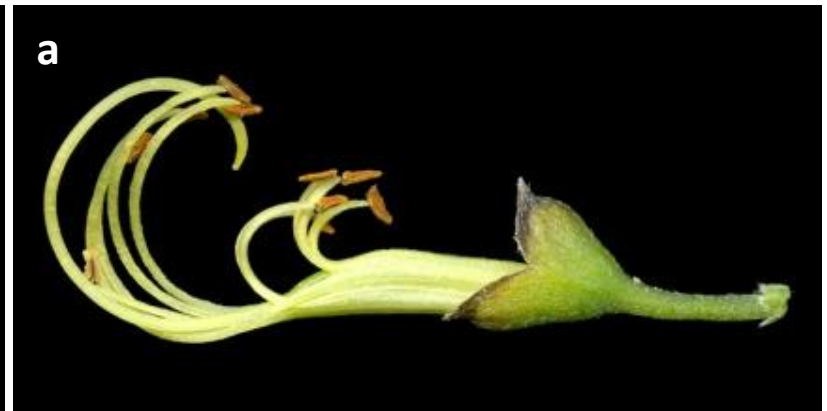
4b Llegum glabre o pilós, no tuberculato-glandulós [a]; planta verda o bé de fulles pubescents [5](#)

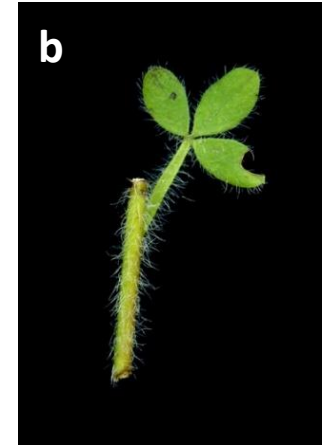
5a Llavi superior del calze format per 2 segments doble llargs que el tub [a]; planta sufruticosa, d'1-3 dm d'alçada, de fulles trifoliolades, peciolades [b] ... [Argyrolobium](#)

5b Llavi superior del calze bidentat o \pm profundament dividit en 2 segments [a]; en aquest darrer cas, arbust en general de més d'1 m, o bé planta amb fulles no trifoliolades [6](#)

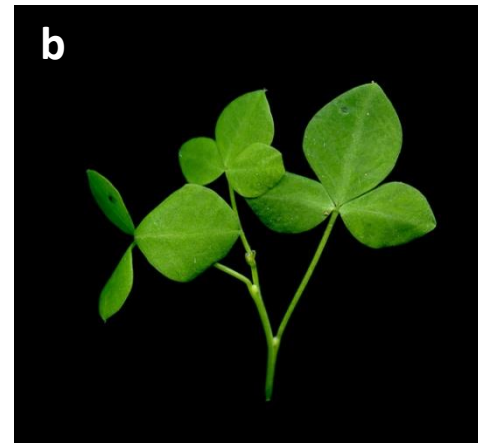
6a Calze llargament tubulós (llavis $\pm 1/3$ del tub), de 6-11 mm de llargada [a]; mata decumbent amb pilositat llarga i laxa [b] [Chamaecytisus](#)

6b Calze campanulat (de llavis aproximadament tan llargs com el tub)..... [7](#)

7a Foliols romboïdal-orbiculars, apiculats [a]; fulles superiors subsèssils, les inferiors peciolades [b]; arbust glabre de flors en raïm terminal afil·le [c] [Cytisophyllum](#)

7b Fulles totes peciolades, o bé fulles sèssils, però en aquest cas, folíols oblongo-lanceolats [8](#)

8a Estil molt corbat, ordinàriament caragolat en espiral després de l'antesi, dilatat a la part superior [a]; calze escariós [b]; arbust de branques verdes que s'ennegreixen en assecar-se [c] [Sarothamnus](#)

8b Estil poc arcuat [a]; calze ordinàriament no escariós [b] [Genista](#)

1a Folíol medial molt més gran que els laterals [a]; herba anual, glabra [b] [Coronilla](#)

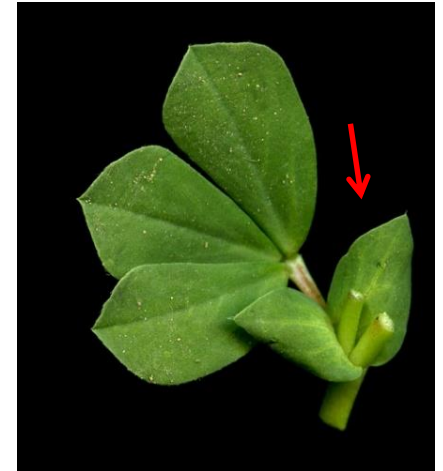
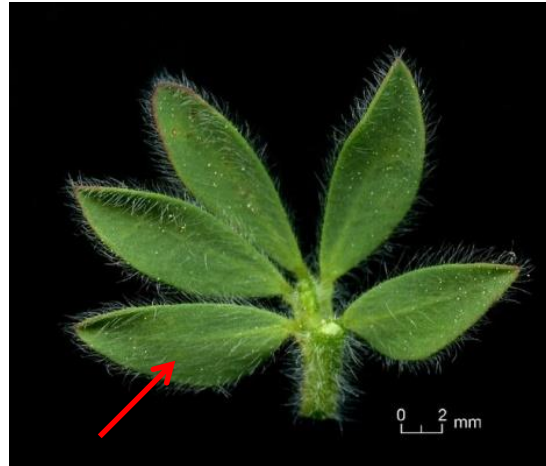

1b Folíols poc diferents [2](#)

2a Dues estípules (rarament només una) foliàcies, grans, sovint semblants als folíols ...

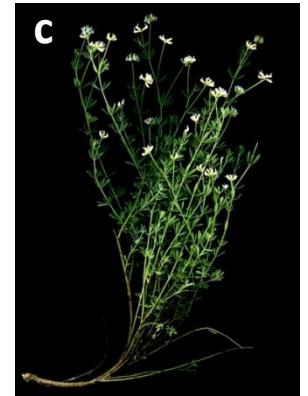
3

2b Estípules molt petites, ben diferents dels folíols..... 5

3a Flors blanques o de color de rosa, sovint amb la carena purpúria o negrosa, reunides en glomèrul dens, multiflor, ± esfèric [a]; llegum inflat [b]; mata llenyosa o herba perenne [c] [Dorycnium](#)

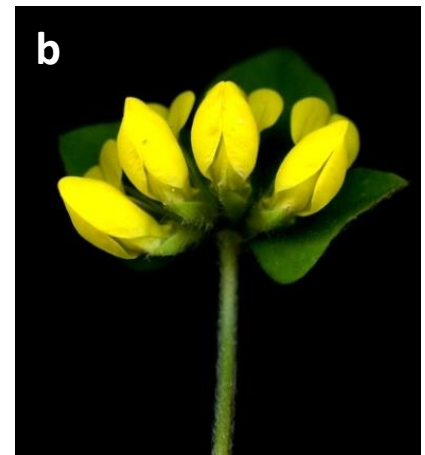
3b Flors grogues o vermelles, solitàries o en umbel.la de radis curts [a]; llegum només inflat excepcionalment [b]; herba anual o perenne, rarament un poc llenyosa a la base [c] [4](#)

4a Llegum de secció quadrada, amb els angles (almenys els 2 superiors) alats [a]; flors grogues o vermelles, solitàries o geminades, d' 1-3 cm [b] [*Tetragonolobus*](#)

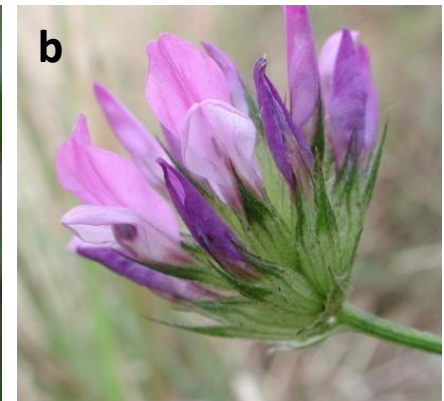
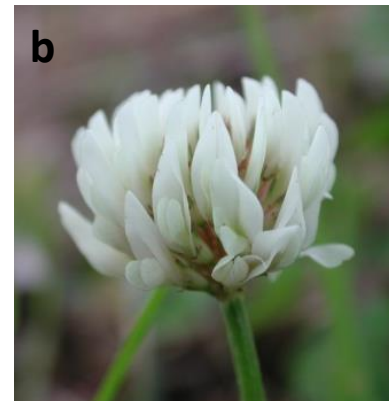
4b Llegum cilíndric o ± comprimit [a]; flors grogues [b] [*Lotus*](#)

5a Llegum caragolat en hèlix o espiral, molt més llarg que el calze [a]; arbust alt, de flors groguenques agrupades en un raïm pedunculat [b] [Medicago](#)

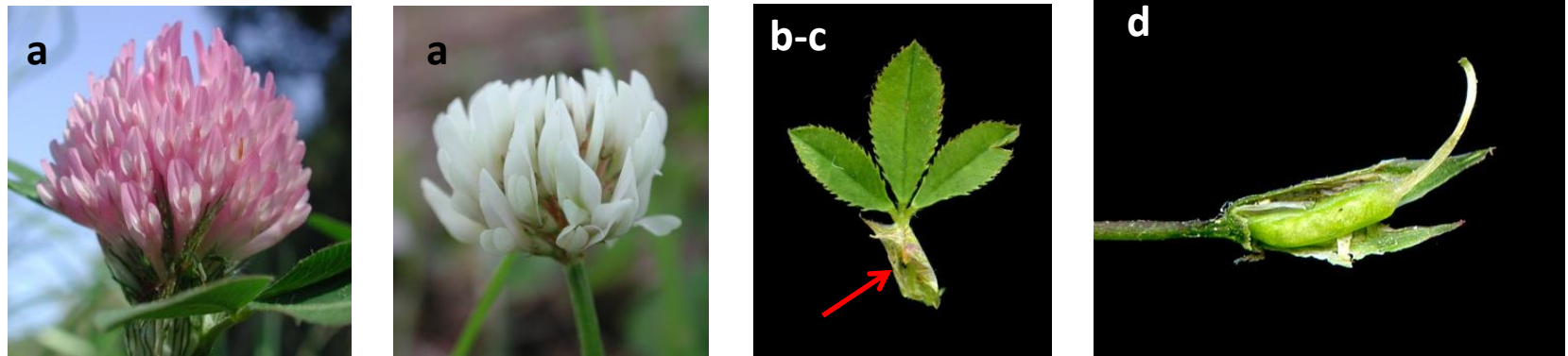
5b Llegum \pm recte, poc o no gens més llarg que el calze [a]; planta herbàcia, flors blaves, blanques o de color de rosa (rarament d'un blanc esgrogueït) reunides en glomèrul generalment dens [b] [6](#)

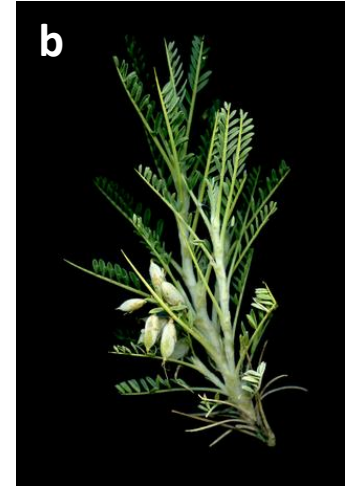
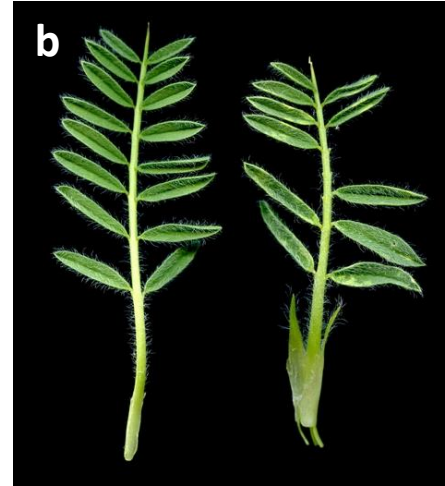
6a Flors blaves (rarement blanques) d'(1)1,5-2 cm [a]; folíols amb glàndules sèssils (lupa!) [b]; estípules lliures [c]; llegum prolongat en bec ensiforme [d]; herba d'olor bituminosa [Psoralea](#)

6b Flors no blaves, ordinàriament més petites [a]; folíols sense glàndules [b]; estípules soldades al pecíol [c]; llegum ordinàriament inclòs dins el calze o dins la corol·la marcida, no prolongat en llarg bec ensiforme [d]..... [Trifolium](#)

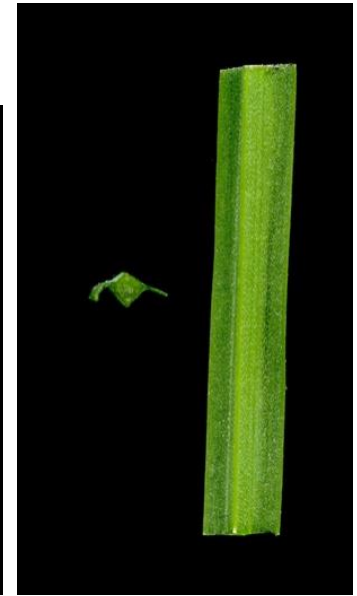
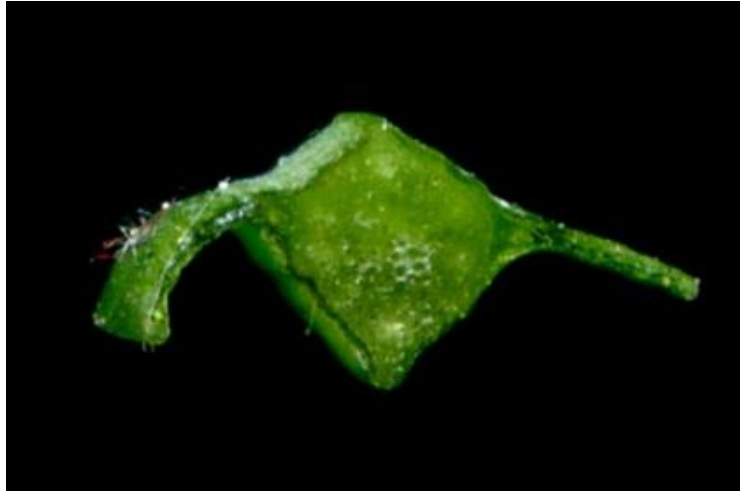
1a Mata sufruticosa [a]; fulles terminades en espina [b] [Astragalus](#)

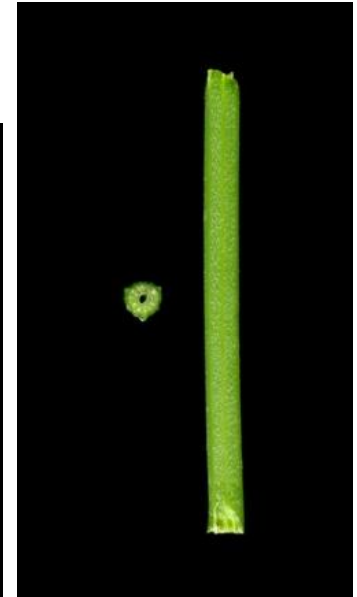
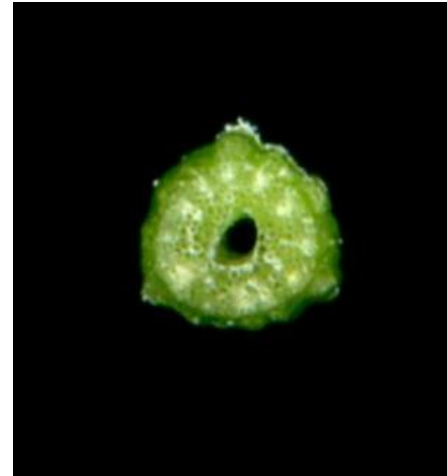
1b Herba [a]; fulles sense espina apical [b]
..... [2](#)

2a Tiges alades o folíols paral·lelinervis [Lathyrus](#)

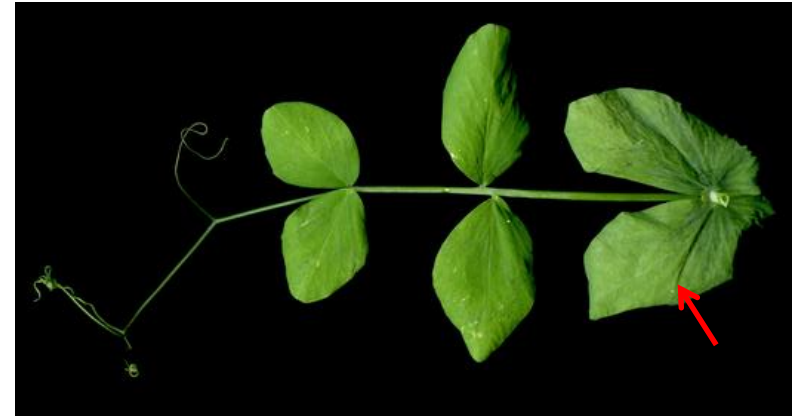

2b Tiges no alades; folíols pinnatinervis o uninervats [3](#)

3a Estípules més grans que els folíols (fins a 10×4 cm), ovades o el·líptiques

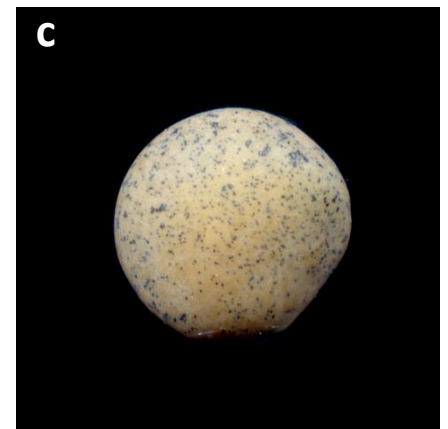
[Pisum](#)

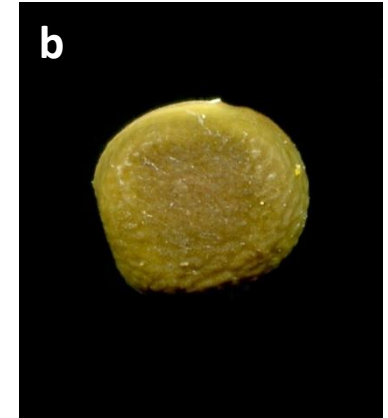
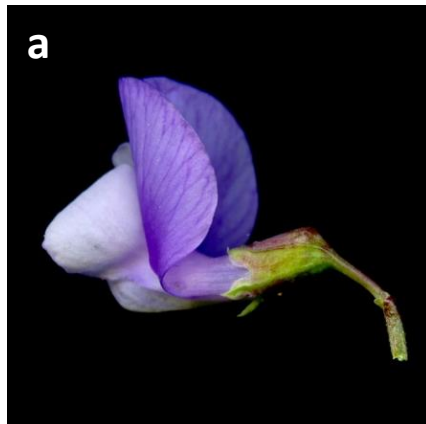
3b Estípules més petites que els folíols, en general semisagitades..... [4](#)

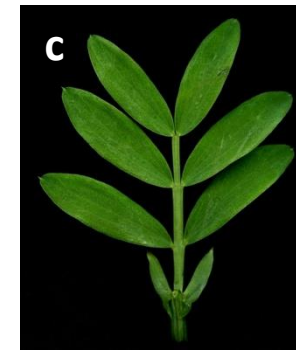
4a Dents del calze 2-6 vegades tan llargues com el tub [a]; llegum amb 2 granes lenticulars (llentilles) [b] [Lens](#)

4b Dents del calze, almenys algunes d'elles, més curtes que el tub o poc més llargues [a]; granes ± globoses [b] [5](#)

5a Tub estaminal truncat transversalment [a]; estil pubescent al costat superior [b]; sovint fulles amb pocs folíols i amb el raquis alat [c]; flors en raïms curts, llargament pedunculats, més rarament solitàries o amb peduncle curt [d] [Lathyrus](#)

5b Tub estaminal truncat obliquament; estil pubescent a tot el voltant o bé al costat inferior, o glabre; sovint fulles amb molts folíols; raquis rarament alat; flors sovint sèssils o en raim curtament pedunculat, de vegades, però, peduncle llarg [6](#)

Lathyrus saxatilis

6a Fulles amb (1)2-3 parells de folíols linears, de 7-30 X 0,5-2 mm, sense circell, amb el raquis terminat en mucró; flors solitàries, d'un blanc blavenc, de 6-9 mm; dents del calze iguals entre elles; herba anual feble, d' 1-3 dm [Lathyrus](#)

Lathyrus saxatilis

6b Planta de caràcters diferents [Vicia](#)

1a Flors en raim, de vegades condensat [a]; articles del llegum orbiculars o el·líptics, comprimits lateralment, sovint coberts de tubercles o agullons [b]

..... [Hedysarum](#)

1b Flors en inflorescència umbel·liforme (de vegades solitàries) [a]; articles del llegum linears, oblongs o corbats [b]..... [2](#)

2a Carena obtusa, arrodonida a l'extrem [a]; llegum nervato-reticulat amb segments oblongs, sovint comprimits lateralment [b]; calze tubulós [c]; inflorescències sovint amb una o algunes fulles bracteals a llur base, a l'extrem superior del peduncle [d]

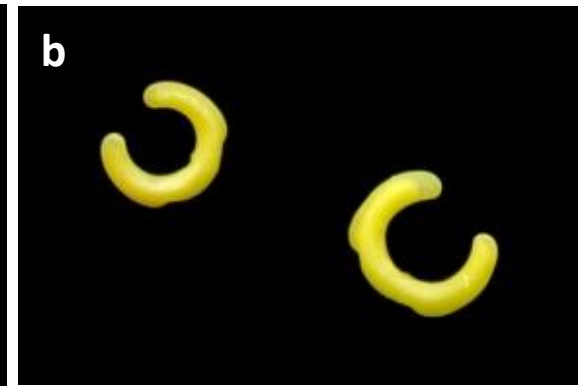
Ornithopus

2b Carena aguda [a]; llegum no reticulat [b]; calze ± campanulat [c]; inflorescències nues a llur base o amb bràctees molt petites [c] **3**

3a Articles del llegum corbats, convexos per un costat i còncaus per l'altre, de vegades en forma de ferradura [a]; grana corbada [b] [Hippocrepis](#)

3b Articles pràcticament rectes, iguals per un costat que per l'altre [a]; grana \pm recta [b] [Coronilla](#)

1a Foliol terminal molt més gran que els altres

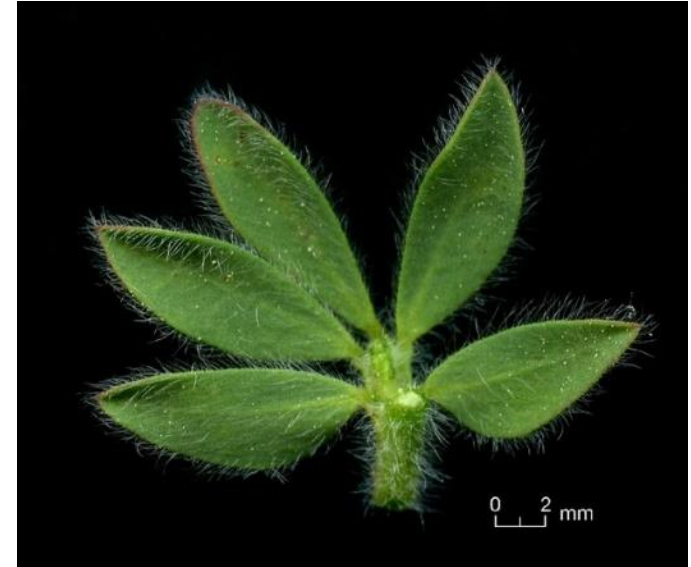
..... [Anthyllis](#)

1b Folíols poc diferents entre ells [2](#)

2a Fulles sèssils [(1)2 folíols inferiors (o estípules foliàcies anàlogues als folíols) en contacte amb la tija] [3](#)

2b Fulles sense folíols en contacte amb la tija, ni estípules d'aspecte d'anàleg al dels folíols [5](#)

3a Flors blanques o de color de rosa, ordinàriament amb la carena purpúria o negrosa, reunides en glomèrul [a]; planta perenne, de rabassa ± llenyosa [b]... [Dorycnium](#)

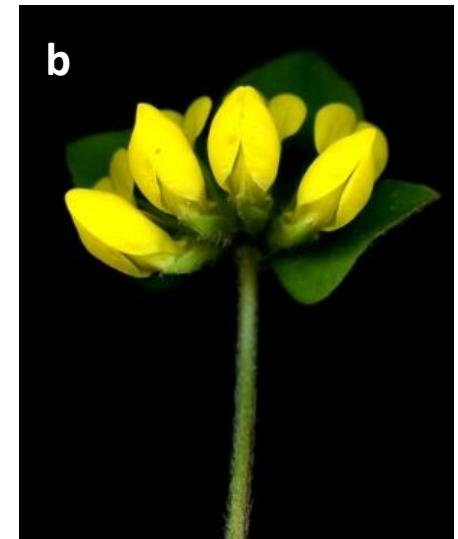
3b Flors grogues o vermelles, solitàries o en inflorescències umbel·lifformes..... [4](#)

4a Llegum de secció quadrangular i amb angles (almenys els 2 superiors) alats [a]; flors grogues, d' 1,5-3 cm, solitàries o geminades [b] [Tetragonolobus maritimus](#)

4b Llegum cilíndric o \pm comprimit [a]; flors grogues, ordinàriament més petites, solitàries o en inflorescència umbel·lifforme [b] [Lotus](#)

5a Folióls coberts de glàndules sèssils (lupa!), viscosos, de 2-2,5 cm de llargada [a]; calze pubescent, glandulós [b]; flor blavenca [c]; herba molt robusta [Glycyrrhiza](#)

5b Planta no viscoso-glandulosa..... [6](#)

6a Inflorescències amb una o algunes fulles bracteals a llur base, a l'extrem superior del peduncle [Anthyllis](#)

6b Inflorescències nues a llur base o amb bràctees molt petites [7](#)

7a Llegum indehiscent, amb el marge dentat, alat o amb agullons 8

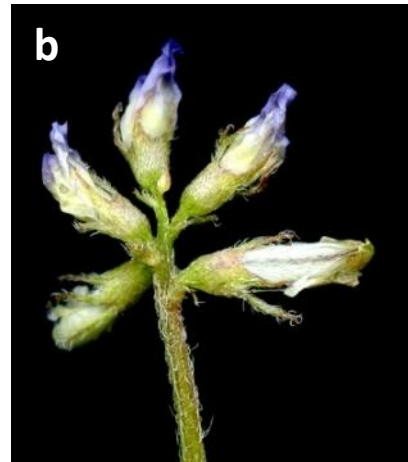

7b Llegum generalment dehiscent, sense dents ni agullons 9

8a Llegum oblongo-linear, deprimat, sinuato-dentat a ambdós costats [a]; flors de 4-6 mm, blanquinoses amb l'àpex blavenc [b]

..... [Biserrula](#)

8b Llegum orbicular o ovoide, asimètric, amb el marge dentat, alat o amb agullons i amb les superfícies laterals fortament reticulades i ± dentades [a]; flors més grosses [b]

..... [Onobrychis](#)

9a Algunes flors, com a mínim, en glomèruls terminals
o que semblen terminals [Anthyllis](#)

9b Totes les flors agrupades en inflorescències axil·lars
..... [10](#)

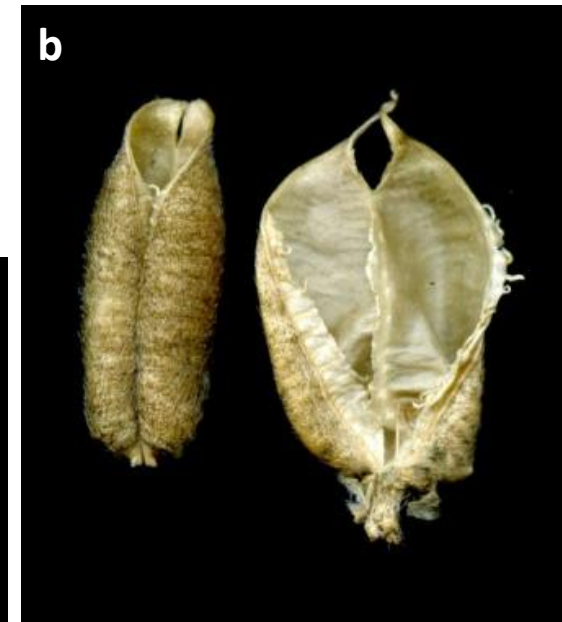
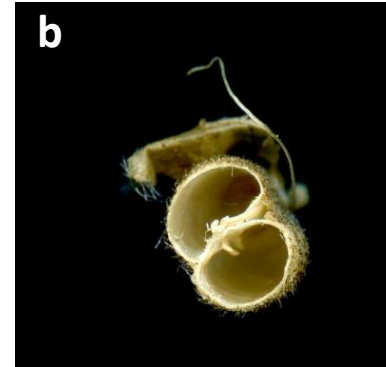

10a Flors de 18-25 mm, en raïm unilateral; llegum unilocular, comprimit [Vicia](#)

10b Flors rarament en raïm unilateral i, en aquest cas, més petites [a]; llegum dividit \pm completament en dues cavitats longitudinals per la sutura inferior replegada cap endins [b]

..... [11](#)

11a Carena acuminada; planta pirinenca d'alta muntanya [Oxytropis](#)

11b Carena obtusa [Astragalus](#)

